

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Полазећи од посвећености Владе на реформи привредних субјеката која су власништву Републике Србије и повећању користи од државног власништва за државу и грађане, на свеобухватан и упоредан начин сагледано је тренутно стање и ниво развијености управљања у привредним друштвима, а извршен је преглед и анализа постојећег стања из области:

- Правни оквир оснивања и пословања привредних друштава;
- Власничко управљање и
- Корпоративно управљање.

Сходно извршеној анализи, у Министарству природе (у даљем тексту: Министарство) је припремљена и израђена Стратегија државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године ("Службени гласник РС", број 36 од 9. априла 2021. године) (у даљем тексту: Стратегија) коју је Влада усвојила 1. априла 2021. године.

Влада је 24. јуна 2021. године донела Акциони план за период од 2021. до 2023. године, за спровођење Стратегије државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године, ("Службени гласник РС", број 68 од 7. јула 2021. године) (у даљем тексту: Акциони план), као документ јавне политике који се доноси ради спровођења циљева Стратегије.

У складу са дефинисаним циљевима, активностима и мерама у наведеним документима израђен је **Нацрт закона о управљању привредним друштвима која су у власништву Републике Србије (у даљем тексту: Нацрт закона).**

Нацрт закона уређује начин спровођења политике државног власништва, надзор, управљање и унапређење корпоративног управљања у привредним друштвима која су у власништву Републике Србије (у даљем тексту: друштво капитала), као и друга питања у вези са правним положајем друштава капитала. Друштво капитала је привредно са правном формом акционарског друштва или друштва с ограниченом одговорношћу у којем Република Србија има својство члана, односно акционара са више од 50% основног капитала друштва, као и привредно друштво у којима Република Србија има контролно власништво по другом основу.

Изузетно, поједине одредбе овог закона се примењују на привредно друштво у којима Република Србија има 50% или мање учешћа у основном капиталу.

Према расположивим подацима, (Електронска евиденција привредних субјеката у којима Република Србија има власништво – сајт Агенције за привредне регистре) на дан 9. мај 2023. године Република Србија има у свом портфељу 305 привредних субјеката, од чега:

- 266 активних привредних субјеката од којих је 22 у процесу приватизације;
- 2 у ликвидацији
- 37 у стечају.

Од укупног броја активних привредних субјеката у 180 Република Србија има власништво преко 50% капитала.

Активни:	266
ЈП	23
ДОО	164
АД	74
Остали	5

У стечају:	37
ЈП	0
ДОО	18
АД	17
Остали	2

У ликвидацији:	2
ЈП	0
ДОО	2
АД	0
Остали	0

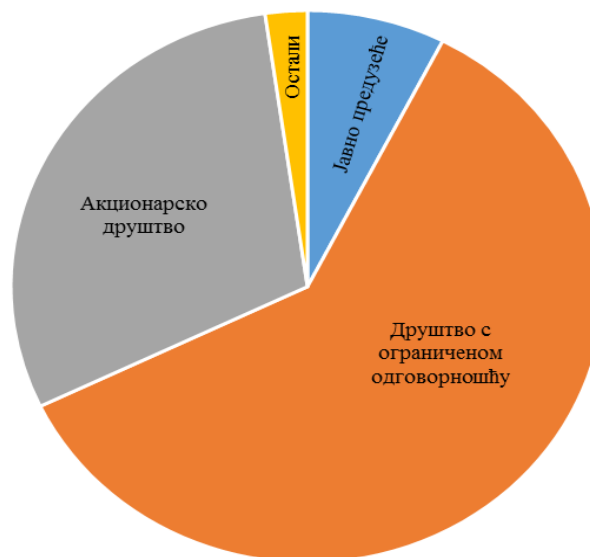


У приватизацији:	22
ЈП	1
ДОО	9
АД	12
Остали	0

Привредни субјекти имају следећу организациону форму:

- Друштва с ограниченом одговорношћу (ДОО): 184
- Акционарска друштва (АД): 91
- Јавна предузећа (ЈП): 23
- Остали: 7

Преглед организационе структуре привредних субјеката у власништву Републике Србије



С обзиром да се тренутно у оквиру Министарства, поред осталог, прати пословање јавних предузећа и привредних друштава која обављају делатност од општег интереса, као и привредним субјектима који су одређени да буду приватизовани или да над њима буде покренут стечајни поступак путем сектора који су установљени унутар Министарства (Сектор за контролу и надзор јавних предузећа који врши надзор над јавним предузећима и Сектор за приватизацију, стечај и индустријски развој који врши надзор над предузећима који ће бити приватизовани), Министарство не располаже подацима о броју запослених, финансијским резултатима и делатностима у којима послују друштва капитала.

2) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Важећи документи који су од значаја за израду и усвајање Нацрта закона су:

- Стратегија државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године. Стратегија је јединствени акт у Републици Србији и пружа стратешку визију и упутства у вези са циљевима власничког управљања над привредним субјектима који су у власништву Републике Србије, циљевима финансијских и јавних политика, као и принципима корпоративног управљања и праксама надзора над друштвима капитала, у складу са међународним стандардима и најбољом праксом, и

- Акциони план за период од 2021. до 2023. године, за спровођење Стратегије државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године.

У наведеним докумената на нивоу првог посебног циља (развој јединственог оквира власништва и управљања за све привредне субјекте који су власништву Републике Србије) и у оквиру у оквиру мера за остваривање првог посебног циља, дефинисани су следећи кључни индикатори учинка: успостављен јединствен оквир власништва за све привредне субјекте у власништву Републике Србије и израђен нови правни оквир (закони и подзаконски акти) која се примењује на сва друштва капитала. Израда текста Нацрта закона је текла у складу са овим документима и његовим усвајањем се врши остваривање дефинисаних циљева и омогућује се даља реализација планираних активности из Стратегије.

Закон о јавним предузећима регулише правни положај и пословање јавних предузећа и друштва капитала која обављају делатност од општег интереса, док се усвајањем Нацрта закона омогућава успостављање јединственог правног оквира за сва друштва капитала, као и приближавање организације и пословања друштава капитала Закону о привредним друштвима, односно унифицирање пословања на нову Републике Србије.

Неуједначен правни оквир за привредне субјекте који су у власништву Републике Србије и неусаглашеност законодавног оквира, а пре свега Закона о јавним предузећима и Закона о привредним друштвима, узрокује непостојање универзалних правила која се односе на организовање и управљање у свим привредним субјектима и правног оквира за постављање стратешког планирања, постављање циљева и кључних показатеља успеха.

3) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Тренутно у Републици Србији вршење надзора је подељено између Министарства, Министарства финансија и ресорних министарстава и не постоји свеобухватна одговорност за надзор и координацију рада свих привредних друштава и јавних предузећа, као и укључивање других заинтересованих страна у оквиру државе.

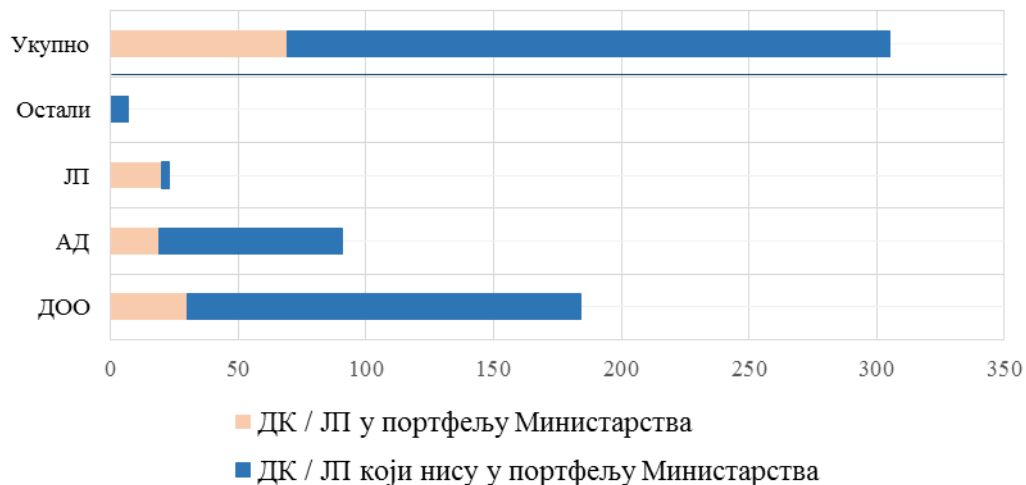
Наиме, Закон о јавним предузећима регулише правни положај и пословање јавних предузећа и друштва капитала која обављају делатност од општег интереса које су као такве одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.),

управљања отпадом и другим областима. Делатности од општег интереса су и комуналне делатности, као и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса.

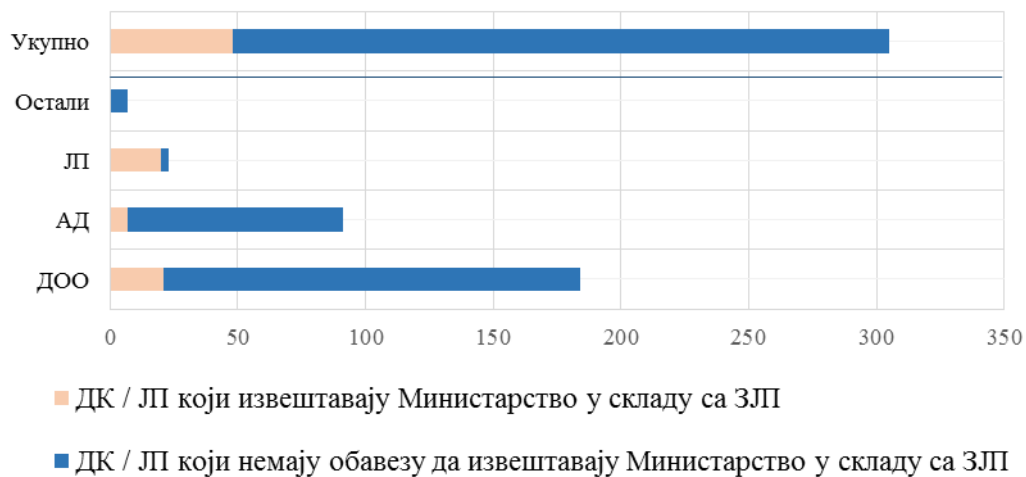
За друштва капитала која нису обухваћена Законом о јавним предузећима, у постојећем правном оквиру не постоје посебни захтеви у погледу припреме стратегије и планова пословања, усмеравања и постављања циљева од стране државе, избора руководства. Анализом је закључено је да не постоји јасна обавеза за сва друштва капитала да припремају стратешке планове, немају јасно дефинисану обавезу извештавања оснивача о свом пословању, о остварењу планираних активности и кључних показатеља успеха пословања.

У досадашњој пракси примарне одговорности Министарства у овој области су двојакe: (1) приватизација и (2) надзор над јавним предузећима и другим друштвима капитала у власништву Републике Србије која обављају делатности од општег интереса.

Преглед тренутног броја јавних предузећа и друштва капитала која су у портфељу Министарства



Преглед тренутног броја ДК / ЈП која имају обавезу
достављања планова и извештаја о пословању



Један од уочених недостатака је неуједначен правни оквир за привредне субјекте који су у власништву Републике Србије и неусаглашеност законодавног оквира, а пре свега Закона о јавним предузећима и Закона о привредним друштвима. Непостојање универзалних правила која се односе на организовање и управљање у свим привредним субјектима, а правни оквир за постављање стратешког планирања, постављање циљева и кључних показатеља успеха је врло широк и не даје јасне смернице, док се одредбе које се односе на привредне субјекте налазе у разним правним актима¹ у којима постоји међусобна неусклађеност и неусаглашеност.

Неуједначен правни оквир за успостављање општих правила о власништву и управљању привредним субјектима проузроковао је дисперзију која може довести до нејасних циљева, и непостојање јасно дефинисане улоге државе као власника, креатора политика и регулатора.

¹ Закон о јавним предузећима, Закон о привредним друштвима, Закон о јавној својини („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16 – др. закон, 108/16, 113/17, 95/18 и 153/20), итд.

Преглед законодавног оквира за власништво над привредним субјектима у власништву
Републике Србије

Правни акт	Релевантне одредбе
Закон о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон)	Влада заступа Републику Србију као правно лице и врши права и испуњава обавезе које Република Србија има као оснивач јавних предузећа, институција и других организација, ако законом није другачије одређено. Влада располаже имовином у власништву Републике Србије, ако законом није другачије одређено.
Закон о јавној својини	Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу средства у јавној својини улагати у капитал јавног предузећа и друштва капитала, у складу са овим и другим законом. Управљање добрима од општег интереса и добрима у општој употреби мора се обављати савесно, законито и искључиво штитећи јавни интерес. Забрањена је употреба поверених добара од општег интереса у приватне сврхе, у сврхе политичких странака или друге забрањене сврхе.
Закон о јавним предузећима	Делатности од општег интереса су оне које су као такве одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима. Делатности од општег интереса су и комуналне делатности, као и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса. ² Законима којима се уређују наведене области одређене су делатности од општег интереса у тим областима.

Преглед институционалног оквира у Републици Србији

² Члан 2. Закона о јавним предузећима

Орган	Опис стања
Влада	Представља Републику Србију и овлашћена је да располаже имовином у власништву Републике Србије, што укључује власништво над акцијама, уделима тј. основним капиталом привредних субјеката. Различита министарства имају одређене улоге и одговорности у погледу власништва над привредним субјектима.
Министарство	Има најистакнутију и експлицитно наведену улогу у том погледу. Примарне одговорности Министарства у овој области су двојаке: (1) приватизација и (2) надзор над јавним предузећима и другим ПСРС који обављају делатности од општег интереса. Поред тога, према Закону о министарствима, Министарство је одговорно за одређивање стратешких циљева, унапређење пословања, надзор, припрему предлога одлука у вези са именовањем/разрешењем чланова органа управљања јавних предузећа и других облика ПСРС (осим у области производње, дистрибуције и снабдевања електричном енергијом и природним гасом за које је надлежно Министарство рударства и енергетике). Законом о приватизацији („Службени гласник РС”, бр. 83/14, 46/15, 112/15 и 20/16-аутентично тумачење) уређене су одговорности Министарства у области приватизације, а у Закону о јавним предузећима детаљније су наведене поједине одговорности тог министарства у погледу јавних предузећа и других ПСРС који обављају делатности од општег интереса.
Министарство финансија	Обавља послове државне управе који су непосредније повезани са власништвом и надзором и укључују, између осталог, учешће у управљању финансијским институцијама чије су акције у власништву Републике Србије (укључујући продају удела у тим ентитетима), буџетску контролу свих буџетских средстава из буџета Републике Србије, територијалне аутономије, локалне самоуправе, организација обавезног социјалног осигурања и јавних предузећа, процену финансијских ризика који проистичу из пословања јавних предузећа и других друштава капитала, и хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије у јавном сектору.
Министарства рударства и енергетике	Обавља послове државне управе уско повезане са власништвом секторских привредних субјеката, који укључују припрему предлога аката (које треба да усвоји Влада) о именовањима/разрешењима чланова органа управљања у јавним предузећима и другим друштвима капитала који обављају делатности производње, дистрибуције и снабдевања електричном енергијом и природним гасом, као и о другим питањима у вези са њиховим пословањем.
Остала ресорна министарства	Министарства надлежна за област којој припада делатност привредног субјекта које је у власништву Републике Србије.

Такође, неуједначени правни облици у којима послују привредни субјекти треба да буду стандардизовани тако да се успостави јединствени оквир за вршење власништва

државе, чиме би се сва јавна предузећа трансформисала у АД или ДОО и на тај начин спровела корпоративизација свих јавних предузећа. Држава је отпочела корпоративизацију јавних предузећа (Јавно предузеће „Железнице Србије”, Београд, Јавно предузеће „Електромрежа Србије”, Београд, Јавно предузеће „Транснафта”, Панчево и Јавно предузеће Електропривреда Србије су из форме јавног предузећа трансформисани у форму АД), а Министарство ће наставити на активностима око трансформације осталих јавних предузећа.

Упоредна анализа правног оквира корпоративног организовања привредних субјеката

Правна форма	Начин оснивања	Управљање		Правни оквир
Друштво с ограниченом одговорношћу (ДОО)	Основни капитал ДОО чине удели који представљају улог оснивача (члана). Један или више чланова друштва имају уделе у основном капиталу друштва.	Једнодомно управљање- ДОО има следеће органе: Скупштину, једног или више директора (који не чине одбор директора).	Дводомно управљање-ДОО има следеће органе: Скупштину, Надзорни одбор, једног или више директора (који не чине одбор директора).	На јавна предузећа и ДОО и АД које је у потпуном власништву државе и обавља делатност од општег интереса примењује се првенствено
Акционарско друштво (АД)	Основни капитал АД чине акције оснивача (акционара). Акције АД издаје као хартије од вредности.	Једнодомно управљање - АД има следеће органе: Скупштину, једног или више директора, или одбор директора (у случају да има најмање три директора). Само јавна АД имају неизвршне директоре у одбору директора, чији број мора бити већи него број извршних директора. АД која нису јавна немају обавезу да имају неизвршне директоре.	Дводомно управљање- АД има следеће органе: Скупштину, Надзорни одбор и извршни одбор. Скупштина бира Надзорни одбор.	Закон о јавним предузећима („Службени гласник РС”, бр. 15/16 и 88/19), а на сва питања која нису посебно уређена овим законом, односно законом којим су одређене делатности од општег интереса, а односе се на јавна предузећа, сходно се примењују одредбе
Јавно предузеће (ЈП)	Јавно предузеће је специфичан правни облик привредног	Надзорни одбор, директор и извршни директори.		Закон о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11,

	субјекта који Република Србија оснива за обављање делатности од општег интереса. Такве делатности могу да обављају и ДОО и АД чији је једини власник јавно предузеће, односно зависна друштва чији су једини власник таква привредна друштва.	Јавно предузеће је специфичан корпоративни облик који нема скупштину, а орган управљања је надзорни одбор, док је у погледу одређеног броја најважнијих ствари о којима одлучује надзорни одбор неопходна сагласност Оснивача. Надзорни одбор се састоји од пет чланова које бира Оснивач, као и директора, и то након спроведеног јавног конкурса. Комисија Владе прегледа пријаве и спроводи конкурс у ком бира три најбоља кандидата, а коначну одлуку доноси Влада. Директор именује извршне директоре (највише седам).	83/14-др. закон, и 91/19. Ако је правни положај јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса уређен посебним законом или потврђеним међународним споразумом, примењују се одредбе тог закона, односно споразума.
--	--	---	--

Анализа правног оквира показује да је приступ Републике Србије државном власништву над привредним субјектима генерално децентрализован. Постоје различите улоге и функције Министарства, других министарстава, као и осталих органа државне управе повезане са власништвом и надзором над привредним субјектима.

На основу изнете анализе идентификовано је непостојање централизованог власничког ентитета, одговорног за власничко управљање које би, поред осталог, вршило власничку функцију преко свог представника у скупштини друштва капитала и било одговорно за координацију са ресорним министарствима, постављало опште циљеве за стратешко и оперативно планирање друштва капитала, вршило надзор над имплементацијом тих циљева, обезбедило ефикасност система финансијског управљања и контроле и пратило оквир корпоративног управљања и његове ефикасности.

4) Која промена се предлаже?

Опредељење Републике Србије централизовани систем управљања привредним субјектима, Стратегијом је утврђено да ће Министарство бити орган државне управе који обављати централизовану власничку функцију. Сходно томе, Министарство ће развити и успоставити власничку политику која ће дефинисати оправдање и сврху државног власништва, циљеве државног власништва, улогу државе у корпоративном управљању друштава у којем је држава члан, као и начин на који ће држава имплементирати своју власничку политику.

Акционим планом утврђено је да је Министарство кључни актер за спровођење активности у оквиру реализације мера. Како је Министарство орган који обавља централизовану функцију власничку функцију над свим привредним субјектима који су у власништву Републике Србије, оно ће у свом раду успоставити механизме за сарадњу са свим релевантним институцијама који ће пружити додатно знање и подршку у свеобухватном систему управљања над овим привредним субјектима. Све ресорне институције ће бити укључене у процес разматрања и одобравања кључних одлука привредних субјеката, како би се укључила различита мишљења, експертизе и знања с циљем да се обезбеди ефикасно и професионално усмеравање ових субјеката.

Смерницама ОЕЦД је дефинисано да „остваривање власничких права треба бити јасно идентификовано у оквиру државне управе”, по могућности „централизовано у једној власничкој функцији”.³ Централизовани модели спречавају ситуације у којима друштва у власништву државе имају више власника са различитим и/или контрадикторним циљевима. Централизовани власнички ентитет такође омогућава транспарентније системе надзора и евалуације и олакшава спровођење унакрсних политика.⁴

Уједначиће се правни оквир за успостављање општих правила власништва и управљања за све привредне субјекте. Уједначавање правног оквира за успостављање општих правила о власништву и управљању смањиће досадашњу дисперзију која може довести до нејасних циљева и подржаће раздвајање улога државе као власника, креатора политика и регулатора. Постојање јединственог референтног документа који јасно одређује улоге и одговорности акционара/чланова, одбора и руководства омогућава доследну примену политике власништва.

Министарство ће пре свега уједначило различити приступ Закона о јавним предузећима и Закона о привредним друштвима, чиме се елиминише неефикасност тренутног правног оквира и постављају универзална правила која се односе на власништво и управљање у свим привредним субјектима.

Стандардизоваће се правне форме у којима друштва у којима је држава власник постоје и послују. Њихове оперативне праксе ће да прате општеприхваћена корпоративна правила.⁵

Сходно изнетом, правне форме у којима послују привредни субјекти биће поједностављене и стандардизоване тако да се успостави јединствени оквир за вршење власништва државе, чиме ће се сва јавна предузећа трансформисати у АД или ДОО, а на новоуспостављени систем управљања ће се примењивати одредбе Закона о привредним друштвима.

Влада, на предлог Министарства, ће утврђивати листу друштава капитала и мањинских друштава капитала, која ће садржати и класификацију ових друштава капитала

³ Смернице ОЕЦД за корпоративно управљање државним предузећима (2015), страна 18.

⁴ Међуамеричка банка за развој, Енрике Морено де Асеведо Санчез (2016). Управљање државним предузећима: Предности централизованих модела.

⁵ ОЕЦД (2015), ОЕЦД Смернице за корпоративно управљање у државним предузећима, издање 2015, ОЕЦД Издаваштво, Париз. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264244160-en>

која се врши се на основу циљева управљања дефинисаних у самом Нацрту закона, као и у складу са међународним стандардима.

Такође, предвиђено је да Министарство сваке године, најкасније до 1. септембра текуће године за наредну годину, на основу класификације, утврђује опште годишње циљеве друштава капитала кроз годишње смернице за управљање. У складу са овом одредбом формираће се Комисија која ће да утврђује годишње циљеве друштва капитала са мерама и упутствима за њихово остваривање, а нарочито имајући у виду област и сложеност пословања, величину, власничку структуру, као и остале критеријуме од значаја за друштво капитала.

Сва друштва капитала ће бити у обавези да израђују и достављају Министарству: средњорочни план пословања, годишњи план пословања, периодични извештај о пословању као и друге податке о пословању по потреби. Приликом израде годишњег плана пословања друштва капитала морају водити рачуна о општем циљу добијеном у Смерницама.

Друштва капитала ће бити о обавези да прибаве сагласност Владе на: измене и допуне оснивачког акта, односно статута, акт о промени правне форме и статусној промени, акт о улагању капитала, акт о стицању, продаји, давању у закуп, залагању или другом располагању имовином велике вредности друштва капитала и акт о ценовнику производа и услуга друштва капитала које обавља делатност од општег интереса, односно пружа услуге од општег економског интереса у складу са посебним законом, осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган.

Нацрт закона предвиђа уређивање питања корпоративног управљања у складу са најбољом међународном праксом. Један од стратешких циљева реформе привреде Републике Србије је да се побољша корпоративно управљање у привредним друштвима, како би она остваривала боље пословне резултате. Да би се то постигло, неопходно је изменити досадашњи начин управљања у њима и унапредити корпоративно управљање.

Увођење корпоративног управљања мотивисано је интерним разлозима и жељом оснивача (Републике Србије) да повећа ниво ефикасности, ефективности и транспарентности њиховог рада. Увођење корпоративног управљања обухвата превасходно следеће активности: израду правног оквира (кроз измену досадашњих и израду нових законских и подзаконских аката), увођење система додатног усавршавања и сертификације органа управљања и унапређење система праћења, извештавања и одговорности за резултате пословања.

У оквиру система додатног усавршавања предвиђено је стручно усавршавање врши према Програму стручног усавршавања из области корпоративног управљања који доноси министар, а састоји од едукативног дела за полагање испита, који укључује предавања у области корпоративног управљања и писаног испита ради провере знања из области корпоративног управљања. Планирано је успостављање Стручног савета за праћење система стручног усавршавања у друштвима капитала и спровођења Програма стручног усавршавања из области корпоративног управљања.

5) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Све предложене одредбе Нацрта закона, предложена решења, критеријуми и услови су неопходни како би се успоставио јединствен правни оквир за сва друштва капитала и омогућило да сва друштва капитала у портфељу Републике Србије остварују стратешке и националне интересе. Одредбе Нацрта закона омогућују превазилажење свих претходно набројаних проблема у пракси и додатно уводе простор за унапређење рада и пословања друштава капитала кроз дефинисане одредбе о корпоративном управљању.

Усвајање наведеног Нацрта закона, поред остварења планираних циљева Стратегије и Акционог плана, доводи и до остварења реформског циља дефинисаног Закључком Владе 05 Број: 337-4270/2022-2 од 2. јуна 2022. године којим је усвојен текст Изјаве о програму којом се прихватају ревидирани циљеви мере економске политике током трајања програма подржаног Инструментом за координацију политике (Policy Coordination Instrument) договорени са Међународним монетарним фондом, у оквиру другог разматрања резултата програма, где се Република Србија обавезала да усвоји нови закон о управљању власништвом у државним предузећима.

6) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Циљне групе које су идентификоване и које ће бити под утицајем Нацрта закона су поред Министарства привреде, које постаје централизовано управљачко тело, сва јавна предузећа чији је оснивач Република Србија, као и сва друштва капитала у којима Република Србија има власништво. Очекује се побољшање пословања и резултата пословања ових предузећа, што ће остварити и позитиван утицај на запослене, а посредно ће се рефлектовати и на кориснике услуга или роба наведених друштава капитала, односно на све привредне субјекте који на тржишту са њима остварују сарадњу.

Постоје одређена одступања од примене Нацрта закона, на привредна друштва која су у власништву Републике Србије која обављају која обављају делатност производње наоружања и војне опреме; која послују као банке; која послују као осигуравајуће и друге финансијске институције; која су недобитне организације; која су основана и која послују у складу са законом којим се уређује иновациона делатност; која су институти а који су организовани као привредна друштва; над којима је покренут поступак приватизације у смислу прописа којим се уређују услови и поступак промене власништва друштвеног и јавног капитала и имовине, односно над којима је отворен стечајни поступак у смислу прописа којим се уређује стечај.

7) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Стратегија као и Нацрта закона су израђени коришћењем најбољих међународних пракси, односно уважавањем принципа ОЕЦД за корпоративно управљање друштвима у власништву државе. Приликом израде Нацрта закона вршила се упоредна анализа пракси држава у региону како би се идентификовале и преузела решења која одговарају нашем систему и уважавајући правни оквир Републике Србије. Искуства других држава:

Словенија – најпре је основана Агенција за управљање капиталним инвестицијама, која је потом трансформисана у Словеначки државни холдинг (СДХ), независну холдинг компанију у власништву словеначке државе. СДХ подноси извештаје директно Парламенту, а Влада усваја годишње планове о корпоративном управљању и капиталним инвестицијама. Задатак СДХ је да компанијама у државном власништву у свом портфолију управља на одговоран, професионалан и активан начин и да се усредсреди на стварање вредности за власника. СДХ има следеће органе: скупштину, надзорни одбор, управни одбор и комитет експерата за економска и социјална питања. Надзорни одбор СДХ састоји се од пет чланова које поставља Парламент на предлог Владе; они су стручњаци у различитим областима и имају различите компетенције као што су финансије, корпоративно управљање, финансијска одговорност и управљање имовином, и корпоративно право.

Хрватска - прве значајне промене у правцу рационалнијег управљања државним предузећима догодиле су се када је основана Агенција за управљање државном имовином (АУДИ), потом и Државни уред за управљање државном имовином (ДУДИ), и њен правни наследник – Министарство државне имовине. Хрватска је 2013. године објавила свој први потпуни регистар државних предузећа и регистар именованих директора 2014. године. У складу са Законом о управљању државном имовином из 2018. године Министарство за државну имовину има укупну одговорност да надгледа координацију и административне задатке који се односе на државна предузећа. Државним предузећима од стратешког значаја управља директно Министарство за државну имовину и у одређеној мери ресорна министарства која задржавају право да именују чланове одбора, а државним предузећима која нису од стратешког значаја управља Центар за реструктурирање и продају (ЦЕРП), који је правно лице с јавним овлашћењима. ЦЕРП се не финансира из државног буџета, већ се углавном финансира из зараде коју остварује сопственим активностима. Влада, у име државе, Министарству за државну имовину поверава вршење власничких права над државном имовином, сем имовине над којом та права остварује ЦЕРП. Сем тога, Министарство за државну имовину одговорно је за припрему Стратегије за управљање државном имовином, Годишњег плана управљања државном имовином, Извештаја о спровођењу, као и стручне задатке у вези с координацијом и хармонизацијом критеријума за управљање државном имовином. Власничка права над друштвима расподељена су између Министарства државне имовине и ресорних министарстава.

Мађарска - 2007. године започета је консолидација целокупне државне имовине усвајањем Закона о државној имовини из 2007. године. На основу овог закона основана је Мађарска државна холдинг компанија (The Hungarian National Asset Management Inc -

HNAM) као приватна компанија с ограниченом одговорношћу. HNAM је почео с радом 2008. године спајањем (и као правни следбеник) три претходне организације – Државне компаније за приватизацију и холдинг, Дирекције за имовину трезора и Организације за управљање земљишним фондом. Државну имовину којом управља HNAM чине државна предузећа, непокретности и нематеријална имовина. Данас HNAM контролише коришћење имовине у више од 350 државних предузећа, а власничка права врши директно у око 95% ових компанија. Права Мађарске државе као носиоца власничких права и јединог акционара врши министар без портфеља за развој државне својине.

Упоредна анализа међународних модела управљања друштвима у државном власништву

Држава	Власнички модел	Опис
Финска	Централизован	Централизован под сектором за управљање власништвом у оквиру кабинета председника владе. Има неких изузетака, где осам министарстава управљају друштвима у државном власништву, укључујући Министарство финансија, запошљавања и привреде, и транспорта и комуникација.
Литванија	Координирајућа агенција	Центар за координацију управљања надзире и врши политику власништва у складу са стандардима које доноси Министарство привреде.
Нови Зеланд	Двојни	Група за комерцијалне операције у оквиру трезора надзире друштва у државном власништву, али одлуке су у надлежности министарства финансија и министарстава која имају функцију власника акција/удела по принципу 50:50.
Норвешка	Централизовани	Власништво над већином друштава са комерцијалним циљевима врши власнички сектор министарства привреде, индустрије и рибарства. Постоје изузеци за друштва у државном власништву чији су власници Министарство одбране, локалне самоуправе и модернизације, нафте и енергије, и саобраћаја и комуникација.
Словенија	Централизовани	Централизовани модел под Словеначким Државним Холдингом, који је независно акционарско холдинг друштво у власништву државе. Као изузетак, Министарство за инфраструктуру има одговорност за друштва у области електричне енергије.

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Циљ који се жели постићи је одрживо и ефикасно управљање привредним друштвима, што одражава посвећеност Владе реформи јавних предузећа, друштва капитала и повећању користи за грађане од државног власништва. Постизање општег циља подржавају два посебна циља, а сваки од њих повезан је са мерама које би требало да доведу до постизања тих циљева.

Први посебни циљ – Развој јединственог оквира власништва и управљања за сва друштва капитала, омогућиће централизацију одговорности и надлежности државе у погледу власништва. Успоставиће се независно и ефикасно вршење власничке функције, јединствени систем механизма за постављање циљева, мерење и праћење учинка и извештавање чиме ће се обезбедити свеобухватни надзор над свим друштвима капитала и усклађивање стратегија и циљева сваког друштва капитала са општим циљевима државног власништва.

Други посебни циљ – успостављање, развој и унапређење корпоративног управљања у Привредним друштвима, укључујући успостављање одговарајућих механизма за избор чланова одбора, довести до тога да управљачка тела и руководство имају одговарајуће вештине и стручност и довољан ниво независности, што им омогућава да извршавају своје задатке. Правилан оквир корпоративног управљања дефинише одговорност и евентуалне санкције за резултате пословања друштва капитала и успоставља функцију управљања ризицима и контролно окружење.

Успостављање централизованог власничког управљања ће омогућити професионално и одговорно власничко управљање над друштвима капитала, којим ће се ефикасно и дугорочно штитити и одржавати вредност портфеља Републике Србије.

Ово управљање ће се вршити у складу са циљевима очувања националних и стратешких интереса, очувања тржишта и заштите потрошача, умањења социјалног раслојавања друштва, одрживог управљања животне средине и одрживог коришћења природних ресурса Републике Србије и унапређења економског, индустријског и друштвеног развоја.

2) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Нацрт закона као и дефинисани циљеви су усклађени са важећим документима јавних политика, а пре свега са:

- Стратегијом државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године коју је Влада усвојила 1. априла 2021. године. Стратегија је јединствени акт у Републици Србији и пружа стратешку визију и упутства у вези са циљевима власничког управљања над привредним субјектима који су у власништву Републике Србије, циљевима финансијских и јавних политика, као и принципима корпоративног управљања и праксама надзора над друштвима капитала, у складу са међународним стандардима и најбољом праксом, и

- Акционим планом за период од 2021. до 2023. године, за спровођење Стратегије државног власништва и управљања привредним субјектима који су у власништву Републике Србије за период од 2021. до 2027. године, као документом јавне политике који је донет ради спровођења циљева Стратегије и који је донела Влада је 24. јуна 2021. године.

У оквиру наведених докумената дефинисана је Мера 1: Уједначавање правног оквира за успостављање општих правила власништва и управљања за сва друштва капитала у оквиру мера за остваривање први посебни циља Стратегије - развој јединственог оквира власништва и управљања.

Усвајањем Нацрта закона омогућава се остварење мере и циљева, односно уједначавање правног оквира за успостављање општих правила о власништву и управљању над друштвима капитала чиме ће се смањити досадашња дисперзија која може довести до нејасних циљева, и подржаће раздвајање улога државе као власника, креатора политика и регулатора. Постојање јединственог референтног документа који јасно одређује улоге и одговорности акционара/чланова, одбора и руководства омогућиће доследну примену политике власништва у свим друштвима капитала, и чиме се елиминише неефикасност тренутног правног оквира и постављају универзална правила која се односе на власништво и управљање у свим друштвима капитала.

3) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Општи циљ:	Индикатор:
Одрживо и ефикасно управљање	Проценат привредних друштава над којима је успостављено ефикасно и одрживо управљање (почетна вредност 2020: 0, циљна вредност 2027: 100%) Извор верификације: извештаји Министарства

Први посебан циљ:	Индикатор:
-------------------	------------

Развој јединственог оквира власништва и управљања	Успостављен јединствен оквир власништва за сва друштва капитала (почетна вредност 2020: не, циљна вредност 2027: да) Извор верификације: извештаји Министарства
---	---

Други посебан циљ:	Индикатор:
Успостављање, развој и унапређење корпоративног управљања у друштвима капитала	Проценат друштава капитала у којима је успостављен јединствен систем корпоративног управљања (почетна вредност 2020: недоступни подаци, циљна вредност 2027: 60%) Извор верификације: извештаји Министарства

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

Не постоје алтернативне мере, односно групе мера за остварење циља, чијом би се применом на свеобухватан начин омогућило остваривање циљева власничког управљања над привредним друштвима која су у власништву Републике Србије, као и циљева финансијских и јавних политика, односно принципа корпоративног управљања и праксама надзора над тим субјектима.

Постојећим Законом о јавним предузећима уређен је правни положај јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса, а нарочито оснивање, пословање, управљање, имовина и друга питања од значаја за њихов положај, док се на остале привредне субјекте који су у власништву Републике Србије, овај закон не примењује.

Сходно томе, задржавање „*status quo*” опције, значило би одсуство правног акта којим би се на јединствен начин омогућило спровођење власничког управљања над привредним субјектима који су у власништву Републике Србије, а да ће једино доношењем овог закона, бити омогућено да се на централизован начин и према најбољој међународној пракси, спроводи политика државног власништва над овим субјектима, надзор, управљање и даље унапређење корпоративног управљања у овим привредним субјектима.

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Изабрана опција ће имати позитивне ефекте на јавне приходе како у средњем, тако и у дугом року.

Постизањем основних циљева политике државног власништва кроз централизовано власничко управљање и унапређење корпоративног управљања, Министарство ће, заједно са надлежним оранима, моћи да утиче на постављање средњорочних циљева друштава капитала, да спроводи мерење и праћење учинка, чиме ће се обезбедити свеобухватни надзор над свим привредним друштвима која су у власништву Републике Србије, као и усклађивање стратегија и циљева сваког привредног друштва које је у власништву Републике Србије са општим циљевима државног власништва и државне политике. Успостављањем јединственог правца и дефинисања циљева сваког привредног друштва које је у власништву Републике Србије, омогућиће се постизање оптималних резултата његовог пословања.

Централизованим власничким управљањем умањују се трошкови управљања и дугорочно повећава допринос и вредност друштва капитала, а све у циљу очувања националних и стратешких интереса.

Успостављање, развој и унапређење корпоративног управљања у привредним друштвима која су у власништву Републике Србије, укључујући успостављање одговарајућих механизма за избор чланова одбора, довешће до тога да управљачка тела и руководство имају одговарајуће вештине и стручност и довољан ниво независности у извршавању задатака.

Дакле, ефикасним управљањем привредним друштвима која су у власништву Републике Србије постижу се бољи резултати пословања истих, побољшава се квалитет њихових услуга, чиме се истовремено повећава и корист од државног власништва за грађане, што ће све имати за резултат повећање јавних прихода.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно је обезбедити из буџета Републике Србије (запошљавање запослених за министарство које је надлежно за спровођење централизованог власничког управљања), затим за предвиђене информационе платформе у оквиру донација, као и буџета друштава капитала на која се закон односи и приватних лица (за стручно усавршавање из области корпоративног управљања).

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Као што је претходно наведено, у оквиру Министарства се већ прати одређени број привредних субјеката који послују у складу са Законом о јавним предузећима. Ови привредни субјекти већ достављају Министарству своје планове пословања и извештаје о степену усклађености реализације са планираним величинама, те за њих предложене одредбе неће престављати додатне трошкове. У осталим привредним друштвима, сходно систему финансијског пословања, свакако постоје функције планирања и извештавања, које ће убудуће вршити планирање и извештавање, између осталих, и у складу са Нацртом закона, односно неће изискивати ангажовање и формирање додатних организационих јединица.

Трошкови за друштва капитала се очекују у наредних пет година када друштво буде у обавези да изврши процену вредности капитала и имовине и исте достави Министарству. Висина ових трошкова зависиће од величине, делатности и организације самог друштва капитала.

Евидентан је и трошак код јавних предузећа која ће променити правну форму и регистрације промене правне форме у висини накнаде коју прописује Агенција за привредне регистре.

Такође, идентификован је трошак за друштва капитала у висини едукације и полагања испита за лица која су представници Републике Србије у Скупштини друштва капитала, лице које обавља функцију директора друштва капитала као и лица у надзорном одбору друштва капитала која су 100% у власништву Републике Србије, која су у складу са Нацртом закона дужна да се стручно усавршавају из области корпоративног управљања. Висина ових трошкова ће бити утврђена у складу са тржишним правилима.

Увођењем система едукације и сертификације обезбеђује се да наведена лица поседују висок ниво стручности који је прилагођен делатности, пословном окружењу и будућим могућностима и изазовима.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Друштва капитала имају важну улогу у развоју свеукупне економије и због тога њихова реформа има велики значај. Добро и одговорно управљање је кључно за постојање ефикасних и отворених домаћих и глобалних тржишта. Као таква, она су најважнији извор обезбеђивања јавних услуга, а њихов рад утиче на свакодневни живот грађана као и на конкурентност остатка привреде.

Унапређењем рада друштава капитала, унапредиће се и ниво пружања услуга и роба другим привредим субјектима на тржишту чиме ће се посредно повећати конкурентност и самог домаћег тржишта. Односно, квалитетно успостављен систем доброг корпоративног управљања у друштвима капитала осигураће се да она доприносе економској ефикасности и конкурентности привреде.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Нацрт закона предвиђа да се стручно усавршавање представника Републике Србије у Скупштини друштва капитала, лица које обавља функцију директора друштва капитала, лица у надзорном одбору друштва капитала која су 100% у власништву Републике Србије као и сваког лица које испуњава услове за именовање у органе друштва капитала, врши према Програму стручног усавршавања из области корпоративног управљања који доноси Министар привреде, а састоји од едукативног дела за полагање испита, који укључује предавања у области корпоративног управљања и писаног испита ради провере знања из области корпоративног управљања.

Такође, предвиђено је да едукацију спроводе правна лица која су регистрована да врше услуге усавршавања и едукације одраслих на територији Републике Србије, а која су у претходне три године реализовала најмање десет обука или сличних активности (укључујући предавања, семинаре, радионице или обуке на даљину) из области корпоративног управљања (у даљем тексту: Реализатори). Министарство једанпут током календарске године расписује јавни позив за Реализаторе, који се објављује на интернет страници Министарства.

Предвиђено је да сва правна лица која су регистрована да врше услуге усавршавања и едукације одраслих на територији Републике Србије, и која испуњавају минимум прописаних услова, добију могућност да држе обуке (спроводе едукативни део) према Програму стручног усавршавања, те неће доћи до нарушавања конкуренције.

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Друштва капитала за циљ немају само остваривање профита, већ и остваривање социјалних, политичких, друштвених и сличних циљева у области запошљавања, контроле цена, регионалног економског развоја и сл. Увођење корпоративног управљања ће унапредити њихове организационе структуре, структуре руковођења, начин пословања што ће посредно довести до повећања квалитета услуга које пружају грађанима и привреди.

Држава има учешће у привредним друштвима која послују у различитим делатностима те унапређење њиховог рада ће довести до синергије позитивних ефеката, унапређење ланца вредности и имаће утицај на читав низ осталих привредних друштава која сарађују са њима. Очекује се свеобухватни позитиван ефекат на тржите и привреду земље.

2) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Усвајање Нацрта закона неће негативно утицати на тржиште рада и запошљавања, као и на услове рада у привредним друштвима. Услови рада у привредним друштвима могу бити побољшани увођењем система и стандарда корпоративног управљања.

3) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Предвиђено је да ће друштва капитала да своје планове и приоритете пословања дефинисати у складу са Смерницама односно циљевима које ће оснивач да доноси у складу са општим интересом државе и очекује се позитиван ефекат на запосленост.

Приликом дефинисања годишњих општих циљева сваком друштву капитала нарочито ће се водити рачуна о осетљивим категоријама друштва како се не би нарушио њихов положај.

4) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Нацрт закона неће утицати на повећање цена роба и услуга а самим тим неће нарушити животни стандард становништва. Могу се очекивати позитивни ефекти на животни стандард, услед унапређења пословања привредних друштава увођењем корпоративног управљања и пословања у складу са општим циљевима државе, чиме ће се унапредити ниво пружања услуга или роба ових привредних друштава становништву.

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Нацртом закона је предвиђено да ће се централизовано власничко управљање вршити, између осталог и у складу са циљем одрживог управљања животне средине и одрживог коришћења природних ресурса Републике Србије.

Како се Нацрт закона односи на велики број привредних субјеката која сада послују у форми јавних предузећа или друштава капитала која обављају делатност од општег интереса, које су као такве одређене законом у областима: рударства и енергетике, саобраћаја, нуклеарних објеката, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима. Актом о оснивању ових привредних субјеката садржане су и одредбе о заштити животне средине.

Међу привредним друштвима, могу се истаћи: Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме” чија је делатност утврђена Законом о шумама и које је основано са циљем да газдује шумама у државној својини у складу са принципима одрживог газдовања шумама и чија се мисија огледа у обавези гајења, заштите и унапређења стања државних шума, као и свих опште корисних функција шума одрживим газдовањем шумама, које су му Законом о шумама поверене на управљање и коришћење. ЈП НП Србијаводе у складу са Законом о водама бави се уређењем водотока и заштита вода од загађења и штетног дејства вода, као и изградњом, реконструкцијом, санацијом, одржавањем и управљањем регулационим и заштитним водним објектима у јавној својини и одржавање водотока.

Такође, ЈП НП „Копоник”, ЈП НП „Тара”, ЈП НП „Ђердап”, ЈП НП Фрушка гора, ЈП НП „Шар планина” који управљају националним парковима, као и „Резерват Увац” доо, Парк природе „Мокра Гора” доо, који управљају природним екосистемима од националног значаја, имају посебан значај у очувању постојећих природних вредности и ресурса, туристичких, здравствено-рекреативних потреба и осталих активности у складу са начелима заштите природе и одрживог развоја.

Јавно Предузеће „Нуклеарни објекти Србије” је једина институција на територији Републике Србије која је, у складу са одредбама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности, овлашћена за обављање послова у циљу одржавања неопходног степена нуклеарне безбедности, заштите људи и очувања животне средине:

Такође, ефикасније управљање привредним друштвима која су у власништву Републике Србије, допринеће остварењу ширих друштвених циљева, који се поред осталог односе и на заштиту и очување животне средине, укључујући и ефекте на квалитет воде, ваздуха, земљишта, управљања отпадом, квалитет хране, урбану екологију, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије.

Рационално и одговорно управљање у привредним друштвима која су у власништву Републике Србије, допринеће и подстицању смањења загађења, као и подстицању већих улагања у животну средину и обезбеђивање стабилних извора финансирања за ове намене.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Усвајањем Нацрта закона доћи ће до формирања Комисије коју чине представници Министарства, министарства надлежног за послове финансија и министарства надлежног за област којој припада делатност друштва капитала. У њеном раду, може, по потреби, учествовати и представник друштва капитала, представник другог државног органа, односно стручно лице из области којој припада делатност друштва капитала. Комисија утврђује годишње циљеве друштва капитала (у даљем тексту: општи циљ) са мерама и упутствима за њихово остваривање, а нарочито имајући у виду област и сложеност пословања, величину, власничку структуру, као и остале критеријуме од значаја за друштво капитала. Садржај и начин спровођења Смерница које садрже годишње циљеве друштва капитала са мерама и упутствима прописује министар надлежан за послове привреде у року од 60 дана од дана почетка примене закона. Комисија ће бити формирана са прописивањем Смерница.

Планирано је успостављање Стручног савета за праћење система стручног усавршавања у друштвима капитала и спровођења Програма стручног усавршавања из области корпоративног управљања. Предвиђено је да се Програм стручног усавршавања донесе до дана почетка примене закона. Успостављање наведеног Стручног савета ће уследити одмах по доношењу подзаконског акта.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Услед повећања делокруга послова, потребно је извршити јачање и усавршавање кадровских капацитета у Министарству, и то кроз ојачавање кадровског капацитета као и континуиране едукације и стручног усавршавања државних службеника, док ће већ

постојећи капацитети у оквиру Министарства привреде преузети послове и надлежност у складу са прописаним обимом посла у Нацрту закона.

У оквиру Нацрта закона дефинисано је успостављање и функционисање неколико информационих платформа.

Прво, да Агенција за привредне регистре у оквиру Регистра привредних субјеката, формира јавно доступну јединствену евиденцију података за друштва капитала. Ова евиденција је већ формирана и представља базу привредних друштава, њихове имовине и њихових зависних друштава, чиме је извршено обједињавање података из различитих извора података. Агенција за привредне регистре ажурира и води наведени Регистар.

Друго, у оквиру Министарства привреде је већ успостављен нови информациони систем за надзор над радом јавних предузећа који омогућава потпун надзор над свим јединицама локалне самоуправе, локалним јавним предузећима као и републичким јавним предузећима, са циљем успостављања ефикасног планирања и надзора. Планирано је да се наведени информациони систем прошири и на сва друштва капитала у власништву Републике Србије. Наведени информациони систем се налази у Министарству привреде, док ажурирање и вођење истог обавља Сектор за контролу и надзор над радом јавних предузећа.

Треће, предвиђено је и успостављање Јединствене евиденције корпоративног управљања друштава капитала, коју води Министарство. Ова евиденција ће бити јавно доступна база података о органима друштва капитала, Реализаторима едукација о корпоративном управљању, лицима која поседују сертификат у складу са Програмом стручног усавршавања, као и другим подацима из области корпоративног управљања. Успостављање ове евиденције ће пратити рокове за унапређење корпоративног управљања успостављање система стручног усавршавања.

Нацрт закона предвиђа доношење више подзаконских аката који ће додатно разрадити и омогућити ефикаснију реализацију појединих дефинисаних норми. Преглед подзаконских аката приказан је у табели:

Доносилац акта	Рок			
	Почетком примене закона	60 дана (од ступања на снагу)	60 дана (од почетка примене)	6 месеци (од почетка примене)
Влада	Чл. 12. став 1. (класификација друштва капитала)	Чл. 49. став 2. образовање Координационог тела ради процене усклађености посебних закона са одредбама овог закона.		Чл. 15. став 3. (садржина, израда, рокови и начин достављања планова /извештаја)
	Чл. 24. став 3. (додатни услови за именовање и поступак именовања органа друштва капитала, као и поступак о спровођењу јавног конкурса директора)			Чл. 18. став 4. (критеријуми за дефинисање зарада, односно накнада за органе друштва)
	Чл. 32. став 1. (Кодекс корпоративног управљања)			Чл. 29. став 4. (поступак и начин утврђивања трошкова пружања јавне услуге)
	Чл. 41. став 4. (критеријуми за избор правне форме друштва капитала у коју ће се јавно предузеће трансформисати).			
Министар	Чл. 33. став 2. (Програм стручног усавршавања из области корпоративног управљања).		Чл. 13. став 6. (Садржај и начин спровођења Смерница).	Чл. 32. став 5. (Извештај о спровођењу Кодекса корпоративног управљања)
				Чл. 39. (Садржина и начин вођења и одржавања евиденција и платформе)

3) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Усвајање Нацрта закона унапредиће транспарентност рада јавне управе, одредбама закона предвиђено је да Министарство прати пословање друштва капитала, нарочито кроз проверу успешности остваривања општих годишњих циљева утврђених Смерницама, као и проверу степена остварености годишњих планова пословања. На основу спроведених анализа Министарство израђује Годишњи извештај о остваривању општих годишњих циљева утврђених Смерницама (у даљем тексту: Извештај Министарства) и доставља га, Влади ради усвајања, најкасније до 1. октобра текуће године за претходну годину, док Влада доставља Народној скупштини Извештај Министарства, ради информисања. Како би се обезбедила пуна транспарентност и пружиле информације свим заинтересованим странама наведени извештај ће се објављивати и на интернет страници Министарства.

Такође, Нацрт закона предвиђа да Министарство успоставља и води Јединствену евиденцију корпоративног управљања друштва капитала, која ће бити јавно доступна база и садржаће податке о органима друштва капитала и другим подацима од значаја из области корпоративног управљања.

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Услед знатног повећања обима и делокруга послова и успостављања централизованог управљања у свим привредним друштвима, за потпуну реализацију овог закона потребно је обезбедити средства за плате у Министарству привреде у наредним годинама. С обзиром да је Нацртом закона предвиђено да ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а да почиње да се примењује по истеку рока од 12 месеци од дана ступања на снагу, одложена примена омогућава довољно времена за обезбеђивање финансијских средстава и евентуалног спровођења јавних набавки.